

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011970
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123011970.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvalé bydlisko C., t. č. vo výkone väzby v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.06.2023, č. k. 105T/4/2023-657, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21.06.2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie vo výroku II. zrušuje.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku sa u obžalovaného A. B. väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresného súdu Trnava bolo rozhodnuté tak, že podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku sa obžalovaný A. B. ponecháva vo väzbe, pretože dôvody väzby u obžalovaného podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naďalej trvajú (výrok I.) a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa väzba obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza (výrok II.).

Okresný súd preskúmal predložený spisový materiál, vypočul obžalovaného, oboznámil sa so stanoviskom prokurátorky a dospel k záveru, že u obžalovaného naďalej pretrvávajú dôvody väzby tak, ako boli ustálené uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava zo dňa 20.01.2023, sp. zn. 12Tp/6/2023.

Na základe vykonaných výsluchov svedkov, výsluchu obžalovaného, rovnako na základe znaleckých posudkov je podľa názoru okresného súdu dostatočne odôvodnený záver, že obžalovaný spáchal obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že v priebehu doposiaľ vykonaného prípravného konania bol vykonaný výsluch svedkov D. E., F. G., F. H., I. E., A. B., J. K., I. B., D. B., F. C., zadržaného podozrivého, a aj obžalovaného, boli vypracované znalecké posudky Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Bratislava, odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2023/763, Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Bratislava, odboru kriminalistickej identifikácie, č. PPZ-KEU-BA-EXP-2023/13008, Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Bratislava, odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, č. PPZ-KEU-BA-EXP-2023/763, MUDr. Ľubice Ondrisovej, znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria č. 8/2023, Ivana

Bacigála, znalca z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická informatika č. 2/2023 a ďalšie listinné dôkazy.

U obžalovaného podľa názoru okresného súdu naďalej existuje dôvodná obava, že v prípade prepustenia z väzby by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti predovšetkým s poukazom na jeho osobnostné charakteristiky, kedy obžalovaný je závislý od viacerých psychoaktívnych látok (pervitínu a heroínu), ktorá závislosť je už rozvinutá v psychickej i telesnej zložke. Okresný súd zároveň konštatoval, že s prihliadnutím na dĺžku užívania drog obžalovaným je u neho prítomné narušenie osobnosti. Väzobný dôvod u neho je zvýraznený tiež tým, že žalovaného skutku sa dopustil v skúšobnej dobe podmienenečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. OT/168/2021.

Ďalej okresný súd dospel k záveru, že vzhľadom na osobu obžalovaného nie je možné v súčasnom štádiu trestného stíhania jeho väzbu nahradiť žiadnym z inštitútov uvedených v Trestnom poriadku. S poukazom na závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, na osobu obžalovaného, ktorý sa opakovane dopustil trestnej činnosti, pričom predchádzajúce odsúdenie na neho nemalo výchovný vplyv, mal okresný súd za to, že obžalovaný nespĺňa podmienky na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v tomto štádiu konania, nakoľko týmto inštitútom by nebolo možné dostatočne eliminovať obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti obžalovaným.

Proti tomuto uzneseniu podal ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť obžalovaný. Namietal, že predĺženie väzby bolo prejednané bez jeho obhajcu, nakoľko vie, že má právo na obhajcu, má pocit, že mu bolo toto právo odňaté.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie

- a) rozhodne vo veci sám, alebo
- b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Podľa § 194 ods. 2 Trestného poriadku ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti postupoval podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku tým, že preskúmal správnosť a zákonnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Obžalovaný bol uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava zo dňa 20.01.2023, sp. zn. 12Tp/6/2023 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, väzba mu bola započítaná od 17.01.2023 o 06:00 hod. s nariadením jej výkonu v Ústave na výkon väzby Leopoldov a podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku sa väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným nenahradila.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava podala na Okresný súd Trnava dňa 07.06.2023 obžalobu na obvineného A. B., v ktorej sa mu kladie za vinu spáchanie obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona na skutkovom základe, že

obvinený A. B. si od bližšie nezistenej doby najmenej od 29.04.2022 až do 17.01.2023 na bližšie nezistenom mieste, nezisteným spôsobom a od doposiaľ neustálenej osoby v pravidelných intervaloch neoprávnenne zadovážoval a následne najmenej v meste H., v obci C., H., ako i na iných miestach na území Trnavského kraja prechovával psychotropné látky, a to metamfetamín, ktorý následne na rôznych miestach, najmä však v meste H., v obci C., H., ako i na iných miestach na území Trnavského kraja opakovane distribuoval medzi konečných spotrebiteľov, pričom bolo zistené, že túto látku opakovane predával ako i za inú odplatu poskytoval viacerým osobám, a to najmenej D. E., F. G., F. H., I. E., A. B., ako i ďalším doposiaľ nestotožneným osobám, pričom dňa 17. 01. 2023 o 06.00 hod. bol obvinený A. B. v obci C. zadržaný príslušníkmi pohotovostného policajného útvaru KR PZ Trnava, po ktorom bola vykonaná domová prehliadka v rodinnom dome č. XXX v obci C., pri ktorej bolo v jeho príbytku zaistené najmenej plastové vrečko s obsahom bieleho kryštalického materiálu s hmotnosťou 1285 mg, pričom podľa predbežného vyjadrenia KEÚ PZ Bratislava č. PPZ-KEU-BA-EXP-2023/763 bola v kryštalickom materiáli zistená prítomnosť účinnej látky metamfetamín, z ktorého množstva by bolo možné pripraviť minimálne 13 bežných jednotlivých dávok drogy, každá s obsahom minimálne 10 mg absolútneho metamfetamínu vo forme bázy, ktorá je spôsobilá po aplikácii ovplyvniť psychiku užívateľa a taktiež plastovú injekčnú striekačku s obsahom bieleho kryštalického materiálu s hmotnosťou 287 mg, pričom podľa predbežného vyjadrenia KEÚ PZ Bratislava č. PPZ-KEU-BA-EXP-2023/763 bola v kryštalickom materiáli zistená prítomnosť účinnej látky metamfetamín, z ktorého množstva by bolo možné pripraviť minimálne 2 bežné jednotlivé dávky drogy, každá s obsahom minimálne 10 mg absolútneho metamfetamínu vo forme bázy, ktorá je spôsobilá po aplikácii ovplyvniť psychiku užívateľa, pričom v zmysle Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov je metamfetamín zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

Spolu s obžalobou bola okresnému súdu predložená žiadosť obžalovaného o zmenu ustanoveného obhajcu.

Dňa 09.06.2023 sudca okresného súdu JUDr. Michal Turák nariadil termín výsluchu obžalovaného na deň 14.06.2023. Deň predtým sa prostredníctvom e-mailu vyjadrila obhajkyňa obžalovaného, ktorá uviedla, že sa nemôže výsluchu zúčastniť, nakoľko je PN od 10.06.2023 z dôvodu rizikovej gravidity a je preto pre súd na zváženie, či nevyhovie žiadosti obžalovaného na zmenu obhajcu.

Obžalovaný bol na výsluchu, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o väzbe podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku, dňa 14.06.2023 vypočutý v neprítomnosti obhajkyne.

Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 15.06.2023, č. k. 105T/4/2023-675 bola ustanovená obhajkyňa JUDr. Martina Kočíková podľa § 43 Trestného poriadku oslobodená od povinnosti obhajovania obžalovaného a opatrením zo dňa 16.06.2023 bol obžalovanému ustanovený obhajca JUDr. Radovan Grujbár.

Podľa názoru sťažnostného súdu prvostupňový súd ale nepostupoval správne a zákonným spôsobom pri rozhodovaní o väzbe podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku, keď obžalovaného nevypočul v prítomnosti obhajcu. Je ústavné neakceptovateľné, aby sudca vykonal výsluch obžalovaného v neprítomnosti obhajcu (zvlášť, keď je proti rozhodnutiu prípustný opravný prostriedok ihneď) a to v čase, keď vie o dôvode, ktorý zakladá zmenu ustanoveného obhajcu (okresný súd po výsluchu totižto ihneď obhajcu zmenil).

Krajský súd vyššie uvedené pochybenie okresného súdu reparaoval, keď nariadil termín neverejného zasadnutia na deň 21.06.2023 a povolil na ňom účasť obžalovaného, jeho obhajcu a prokurátora. Obžalovaný opätovne namietal postup okresného súdu, zároveň v rámci výsluchu uviedol, že má kde bývať, môže si nájsť prácu, riadne by absolvoval liečenie ambulantnou formou a pokiaľ tak doteraz neurobil, išlo o skratové obdobie a preto žiadal, aby bol prepustený z väzby na slobodu. Obhajca obžalovaného navrhol sťažnosti obžalovaného vzhľadom na jeho vyjadrenie vyhovieť. Prokurátor na neverejnom zasadnutí prezentoval, že dôvody väzby u obžalovaného pretrvávajú v nezmenenej podobe aj naďalej a navrhol jeho sťažnosť zamietnuť.

Pokiaľ ide o formálne podmienky väzby obžalovaného po podaní obžaloby, sťažnostný súd zistil, že prokurátorka podala túto v lehote viac ako 20 pracovných dní pred uplynutím základnej lehoty väzby, v zmysle § 76 ods. 2 Trestného poriadku.

Vo vzťahu k materiálnym podmienkam väzby obžalovaného, sťažnostný súd zistil, rovnako ako prvostupňový súd, že v štádiu po podaní obžaloby pretrváva podozrenie, že obžalovaný sa dopustil spáchania skutku, pre ktorý je trestne stíhaný a že tento skutok má všetky zákonné znaky stíhaného trestného činu. Uvedené podozrenie vyplýva z dokazovania vykonaného v prípravnom konaní, najmä z dôkazov, na ktoré poukázala prokurátorka v podanej obžalobe, ktorá bola obžalovanému doručená dňa 09.06.2023. Na tomto mieste je potrebné upozorniť okresný súd, aby pri rešpektovaní prezumpcie neviny sa vyvaroval hodnotenia v rovine, že existuje „dostatočne odôvodnený záver, že obvinený spáchal obzvlášť závažný zločin...“.

Všeobecne pri rozhodovaní o väzbe platí, že súdy nerozhodujú o vine resp. nevine obvineného, ale skúmajú len to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, v ktorom sa vidí trestný čin. Inak povedané, súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie viny obvineného, jeho obhajoby alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ale skúma predovšetkým to, či sú splnené formálne a materiálne podmienky rozhodnutia o väzbe (primerane napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.08.2016, sp. zn. II. ÚS 626/2016).

K dôvodom takzvanej preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd uvádza, že obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti u obžalovaného je daná kombináciou charakteru stíhanej trestnej činnosti a osoby obžalovaného, keď obžalovaný mal páchať (v rovine dôvodného podozrenia) drogovú trestnú činnosť po dlhší čas a na viacerých osobách, je nezamestnaný, bez legálneho príjmu, je závislý od viacerých psychoaktívnych látok, je u neho prítomné narušenie osobnosti, zároveň sa mal tejto trestnej činnosti dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Na základe týchto uvedených faktov, potom je na mieste obava, že predajom drog si obžalovaný zabezpečoval finančné prostriedky na živobytie, ako i prostriedky slúžiace na zabezpečenie pervitínu. Tvrdenia obžalovaného o tom, že si môže nájsť prácu, považoval krajský súd za účelové s cieľom vyhnúť sa väzobnému stíhaniu, keď obžalovaný nemal ani záujem, aby sa riadne zaevidoval na úrade práce ako nezamestnaný a napriek tomu, že vedel o prejavoch užívania pervitínu, túto látku užíva viac rokov a to 3 – 4 krát do týždňa.

Zároveň sťažnostný súd konštatuje, že okresný súd pri rozhodovaní nepostupoval podľa ustanovenia § 80 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie oboznámi toho, kto ponúka prevzatie záruky podľa odseku 1 písm. a) a spĺňa podmienky na jej prijatie, s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, ktoré odôvodňujú väzbu; obvineného oboznámi s obsahom záruky. Súčasne môže obvinenému súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uložiť splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

Za správne je potrebné považovať rozhodnutie okresného súdu pokiaľ nenahradil väzbu obžalovanému dohľadom probačného a mediačného úradníka. Za nesprávne však treba považovať, že okresný súd neposudzoval možnosť nahradenia väzby v zmysle vyššie citovaného ustanovenia. Z pohľadu sťažnostného súdu táto alternatíva nahradenia účelu väzby dohľadom probačného a mediačného

úradníka neprichádza do úvahy a to vzhľadom na povahu prejednávaneho prípadu (obzvlášť závažný zločin) a osobu obžalovaného, ktorá bola popísaná vyššie, nakoľko by neeliminovala obavu z jeho konania, ktoré u neho zakladá dôvod väzby. Na strane obžalovaného zároveň neboli zistené tiež žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Na výnimočné okolnosti sám obžalovaný ani nepoukázal.

Obžalovaný na neverejnom zasadnutí prezentoval, že si nájde zamestnanie, podrobí sa liečeniu a dodrží, všetko čo prisľúbil. Uvedené vyjadrenie obžalovaného sťažnostný súd ale neposúdil ako jeho písomný sľub v zmysle § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a preto o ňom osobitným výrokom nerozhodoval.

Obžalovaný zároveň žiadal, aby bol prepustený z väzby na slobodu. Tu krajský súd pripomína, že pokiaľ nastane situácia, že na základe žiadosti obžalovaného, ktorý je vo väzbe a konania prokurátora, ktorý podá na tohto obžalovaného obžalobu, sa stretnú dve povinnosti súdu, teda jednak rozhodnúť o žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj rozhodnúť o väzbe obžalovaného po podaní obžaloby, je namieste rozhodnúť o nich spoločne a to jedným výrokom - výrokom podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku. Nie je pritom rozhodujúce, či žiadosť o prepustenie z väzby bola podaná pred podaním obžaloby, alebo po ňom. Rozhodujúcim je, že o tejto žiadosti nebolo doposiaľ rozhodnuté. Je to preto, že v oboch prípadoch sa rozhoduje o tej istej otázke, pričom odpoveď musí byť rovnaká. Nemôže dôjsť k situácii, kedy by súd jedným výrokom rozhodol, že obžalovaný sa ponecháva vo väzbe a zároveň by druhým výrokom vyhovel žiadosti obžalovaného a prepustil ho z väzby na slobodu. Vzhľadom na tieto východiská potom krajský súd osobitným výrokom nerozhodoval o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu.

Okresný súd tiež pochybil, keď nepostupoval v súlade s ustanovením § 190 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého „ak bola podaná sťažnosť proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, sudca pre prípravné konanie bez meškania predloží vec nadriadenému súdu na rozhodnutie, okrem uznesenia o nevzatí do väzby podľa § 403. Predloženie spisu zabezpečí sudca pre prípravné konanie alebo na jeho žiadosť Polícijný zbor najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Rovnako sa postupuje, ak podá sťažnosť obvinený proti uzneseniu o vzatí do väzby v konaní podľa § 204 ods. 1 alebo bola podaná sťažnosť proti uzneseniu o väzbe, ak súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhoduje podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10“, t. j. nepredložil krajskému súdu spis najneskôr dňa 15.06.2023, ale až dňa 19.06.2023. Uvedené pochybenie súdu však nezakladalo dôvod na prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu, keďže o väzbe bolo rozhodnuté v zákonnej lehote.

Nakoľko Okresný súd Trnava pochybil vo vyššie naznačenom smere, senát krajského súdu na neverejnom zasadnutí s povolenou účasťou strán v konaní zrušil výrok II. napadnutého uznesenia a sám rozhodol tak, že väzbu obžalovanému podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil (vzhľadom na správnosť výroku I. napadnutého uznesenia tento výrok zostal rozhodnutím sťažnostného súdu nedotknutý).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.